

žádosti a tudíž i před vydáním ediktu dvě leta a také ode dne 1. března 1918, termínu to po rozumu téhož zákona nařízením ze dne 8. dubna 1918, č. 134 ř. z., ustanoveného, prošla doba jednoroční, soud rekursní právem zkrátil ediktální lhůtu na 6 měsíců, jak shora dovolaný předpis § 2. zákona z 31. března 1918, č. 128 ř. z., určil.

Není tomu na překážku, že navrhovatelka spojila se žádostí za prohlášení svého nezvěstného manžela za mrtva dle § 9. zákona z 16. února 1883, čís. 20 ř. z., také žádost, aby bylo i její manželství s ním prohlášeno za rozloučené, poněvadž právě § 3. zákona ze dne 31. března 1918, č. 128 ř. z., výslovně stanovil, že předpisy zákona z 16. února 1883, č. 20 ř. z., upravující řízení o prohlášení za mrtva zůstávají v platnosti, ovšem ale s úlevou připuštěnou, pokud jde o nezvěstné vojíny a účastníky na válce nynější, § 2. téhož zákona z 31. března 1918, č. 128 ř. z.

V důsledku toho přízpůsobil také zákon z 31. března 1918, č. 129 ř. z., ve svém § 3. nové znění § 7. zákona ze dne 16. února 1883, č. 20 ř. z.

Třeba tento poslední zákon v § 9. i ve svém novém znění dovolává se ohledně podmínek, za kterých může býti manželství za mrtva prohlášeného uznáno za rozloučené, ustanovení občanského zákona, nemíni tím jistě lhůty pro řízení samo v § 113. obč. zák. předepsané, poněvadž řízení to došlo nové jednotné úpravy právě v zákonu ze dne 16. února 1883, č. 20 ř. z., nýbrž má na mysli jen přísnější podmínky hmotného práva pro tento výrok § 112. obč. z. určené, že totiž nestačí k němu pouhé projití doby, potřebné k prohlášení někoho za mrtva, nýbrž že požaduje se, aby tu byly také pozitivní skutečnosti nepřítomnosti pohřešovaného provázející, které jsou s to, přesvědčiti soudce o tom, že pohřešovaný skutečně není na živu.

Poněvadž jsou tedy stanoveny pro řízení o prohlášení za mrtva jednotné lhůty ediktální bez rozdílu, ať děje se prohlášení to jen samo pro sebe nebo i za účelem rozloučení manželského sňatku, odpovídá naříkané usnesení zákonu, takže dovolacímu rekursu neslušelo přiznati úspěchu.

Rozhodnutí z 16. prosince 1919, R. I. 482/19.

II.

Dodatečná žádost za rozluku manželství dle § 9. zák. z 16. února 1883. čís. 20. ř. z.

Po provedeném řízení vyzývacím prohlásil dne 18. září 1919 krajský soud v Ch. účastníka války J. V. z T. za mrtva, kteréž usnesení nabylo právní moci.

Po tom teprve navrhla manželka za mrtva prohlášeného J. V., jež byla také již žádost za prohlášení mrtvým podala, aby manželství její s pohřešovaným manželem dne 26. května 1914 dle katolického ritu uzavřené bylo prohlášeno rozloučeným.

Poněvadž vyzývací řízení bylo již provedeno a rozhodnutí nejvyššího soudního dvoru ze dne 16. prosince 1919, č. R. I. 482/19 (viz I.) bylo vysloveno, že zkrácená lhůta ediktální v zákoně ze dne 31. března 1918, č. 128 ř. z., — šestiměsíční — i pro takové případy jest platna, když současně s návrhem na prohlášení účastníka války za mrtva podána žádost za rozluku manželství jeho, vydal krajský soud k tomuto návrhu manželky za mrtva prohlášeného J. V. usnesení ze dne 24. listopadu 1919, kterýmž d o d a t k e m ku svému nálezu ze dne 18. září 1919 prohlásil, že »manželství, které uzavřel dne 26. května 1914 v D. Ú. dle ritu římsko-katolického — za mrtva prohlášený — J. V. z T. s R. R. z D. Ú., jest rozloučeno« a jmenoval JUDra J. M. v L. obhájcem tohoto manželství.

Usnesení to bylo obhájci manželství dne 1. prosince 1919 doručeno. Teprve dne 24. ledna 1920 podal obhájce manželství do usnesení toho stížnost ve smyslu § 9. odst. V. zák. z 16. února 1883, čís. 20 ř. z., — spojenou zároveň se žádostí restituční.

Vrchní zemský soud jako soud rekursní v P. usnesením ze dne 31. ledna 1920, č. j. R IV. 63/20-1. stížnost tuto »jako opožděnou odmítl« a odůvodňuje své rozhodnutí takto:

Shora citované v odpor brané usnesení doručeno bylo obhájci svazku manželského 1. prosince 1919. On podal proti němu stížnost 24. ledna 1920, tedy po uplynutí lhůty rekursní.

Zákon nepřipouští pro obhájce svazku manželského žádnou privilegovanou delší lhůtu, neboť pozůstalá manželka po nezvěstném nabyla z usnesení, prohlašujícího manželství její za zrušené, práva s tím spojená, zejména pak právo znovu se provdati.

Nelze tedy použítí ustanovení § 11. odst. 2. čís. pat. z 9. srpna 1854, čís. 208 ř. z., a musil tedy opožděný rekurs býti odmítnut.

K dovolací stížnosti obhájce svazku manželského usnesl se nejvyšší soud takto:

Usnesení k. s. v Ch. ze dne 24. listopadu 1919, a celé řízení následovavší jako zmatečné se zrušují a k. s. se ukládá, aby zahájil o návrhu R. V., by její manželství s J. V. prohlášeno bylo za rozvázané, řízení zákonem předepsané.

Dovolací rekurs odkazuje se na toto rozhodnutí.

Obhájce svazku manželského nechť účtuje útraty dovolacího rekursu spolu s ostatními útratami, až zákonné řízení bude provedeno.

O d ů v o d n ě n í.

Usnesení kraj. soudu přičí se zřejmě platným předpisům zákonným.

Podle čtvrtého odstavce § 9. zákona z 16. února 1883, č. 20 ř. z., může ovšem zanechaný manžel, prohlášen-li manžel nepřítomný již za mrtva, také d o d a t e č n ě žádati, aby bylo vysloveno, že manželství se pokládá za rozvázané, — ale výslovně se stanoví, že soud má o tom postupovati podle předpisů dotčeného zákona.

Z dějin vzniku zákona (zpráva právnické komise panské sněmovny čís. 275 příloh k těsnopisným protokolům panské sněmovny IX. sesse; — těsnopisné protokoly str. 9046 až 9056 o zasedání posl. sněmovny ze dne 3. února 1883) zřejmě pak vyplývá, že podle vůle a úmyslu povolaných činitelů zákonodárných soud v takovém případě má znovu zavést a provést zákonné řízení, tedy zejména vydati n o v ý e d i k t a určit n o v o u l h ů t u jednoho roku — § 7. — a teprve po uplynutí této nové lhůty rozhodnouti o dodatečné žádosti za prohlášení manželství rozvázaným. —

Rozhodnutí liší se ovšem co do svého obsahu od rozhodnutí prvního potud, že soud nerozhoduje opětně o prohlášení za mrtva, nýbrž usnází se toliko o návrhu, aby manželství pokládáno za rozvázané.

K. s. v Ch. nezachovav se podle těchto předpisů porušil tedy zákon a ježto jde o zákon z veřejných ohledů vydaný, dopustil se tím zmatečnosti nenapravitelné a neodstranitelné, i slušelo proto jeho usnesení ze dne 24. února 1919, č. j. T VI. 20/18-22, spolu s celým řízením následovavším zrušiti jako zmatečné a naříditi mu, aby zahájil o návrhu R. V., by její manželství s J. V. prohlášeno bylo za rozvázané, řízení zákonem předepsané. Proti tomu nelze snad namítnouti, že R. V. nabyla z onoho usnesení již práv, neboť jen takové opatření soudní, ke kterému došlo podle platných předpisů zákonných, může býti zdrojem práv, z opatření zmatečného nemůže nikdo nabýti práv.

Tímto rozhodnutím stal se dovolací rekurs obhájce svazku manželského bezpředmětným a byl tedy toliko na rozhodnutí to odkázán.

Obhájci svazku manželského, jenž má podle ustanovení § 1. odst. 2. zákona ze dne 2. února 1909, čís. 24 ř. z., proti R. V.

nárok na náhradu útrat, bude po provedení zákonného řízení dána příležitost, účtovat najednou veškeré útraty, tedy též útraty nynějšího dovolacího rekursu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 24. února 1920,
R. I. 92/20. V. r. J. B.

Na drahotní přídavek není exekuce přípustna ani pro alimenty.)*

Okresní soud v Č. Budějovicích zamítl návrh na zrušení exekuce k vydobytí vykonatelné pohledávky na alimentech, pokud jde o drahotní a rodinné přídavky dlužníkovy, pečevadž z toho, že přídavky ty odstupněny jsou v každé skupině dle tříd dle toho, je-li zřízenec státních drah svobodn či ženat, je-li bezdětek či má-li děti, plyne jasně, že tyto přídavky poskytují se arcif zřízencům, ale byly-li přiznány přídavky vyšší než které jsou určeny jen pro svobodné, že platí nejen pro něho a pro jeho manželku resp. pro ně oba a pro jejich děti. Nežije-li však zřízenec, kterému byl přiznán přídavek rodinný, jako v tomto případě, se svou rodinou ve společné domácnosti a zdráhá-li se rodině dáti příspěvek na ni připadající, musí přirozeně rodině býti možno použití prostředku donucovacího, aby si mohla vymoci tento příspěvek. Takovým donucovacím prostředkem může však dle našeho právního řádu býti jen exekuce. Z toho vyplývá při výkladu cí. nař. ze dne 8. února 1916, č. 32 ř. z., stanovícího zcela všeobecné sprostění těchto přídavků od exekuce, dle § 6. obč. z., že sprostění toto může platiti jen proti osobám třetím, nikoli však co do zmíněných osob oprávněných požadovati výživu.

Stížnosti krajský soud vyhověl a exekuci zastavil. Nejvyšší soud dovolací rekurs zamítl.

Důvody: Jak rekursní soud správně dovodil, schází k povolení žádané exekuce jakýkoli zákonný podklad. Nelze drahotní přídavky pokládati za stálé služební příjmy, které jediné dle § 1. a 3. zákona ze dne 21. dubna 1882, č. 123 ř. z., (čl. IX, č. 8 úvoz. zák. k exek. ř.) podléhají exekuci. Neboť přídavky ty jsou poskytovány zřízencům státu a státní železniční správy jen z podnětů mimořádných, válkou způsobených poměrů a jsou proto mimořádnou výpomocí, která odpadne, jakmile hospodář-

*) Opačně rozh. ze dne 27. listopadu 1917 R. II. 316-17 (Právník 1918 str. 159) a ze dne 23. července 1918 R. II. 248-18 (Jur. Blätter 1918 č. 47-48).